

СИЛАБУС КУРСУ

Основні характеристики		
Назва українською мовою	Читання симфонічних партитур	
Назва англійською мовою	Symphonic scores reading	
Код	02 культура і мистецтво	
Спеціальність	025 - Музичне мистецтво	
Фахова кваліфікація	Композиція; Оперно-симфонічне диригування	
Освітня програма	Бакалавр музичного мистецтва	
Рівень освіти	Перший (бакалаврський) рівень	
Рік навчання	1-4 семестри	
Форма навчання	Денна	
Кількість годин/ кредитів ECTS	180/6	
Розподіл годин за видами занять	Індивідуальні заняття	Самостійні заняття
	60 год. - денна форма	120 год. - денна форма
Контрольні заходи	Залік – 2, 3 семестри Екзамен – 4 семестр	
Статус дисципліни / кредитного модуля	Обов'язкова, практично-професійна	
Мова викладання	Українська	
Кадрове забезпечення		
Кафедра, що забезпечує викладання	Кафедра теорії музики та композиції	
Викладач (практичні заняття)	Майденберг-Тодорова Кіра Ісааківна, кандидат мистецтвознавства, доцент	
Е-mail та інші контакти викладача	kiraskorp@gmail.com +38(066)202-15-18	
Викладач (практичні заняття)	Цепколенко Кармела Семенівна, кандидат педагогічних наук, професор	
Е-mail та інші контакти викладача	karmella@ukr.net +38(067)708-90-37	
Викладач (практичні заняття)	Копійка Ганна Павлівна, кандидат мистецтвознавства	
Е-mail та інші контакти викладача	0505860824, anna.korejka@gmail.com	
Цілі та предметні результати навчання		
Цілі дисципліни	Навчити студента створенню фортепіанного еквівалента оркестрового твору, що чутливо відображає змінну густину його фактури, фарби тембрів у точній відповідності з образним змістом, фортепіанна фактура якого повинна бути технічно зручною («піаністичною»), мобільною для реалізації її в ідеальних темпах оркестрового оригіналу.	
Компетентності	Загальні (за освітньою програмою): ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 12. Здатність працювати автономно.

ЗК 14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 16. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (за освітньою програмою):

СК 1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК 7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

СК 8. Здатність здійснювати диригентську діяльність.

СК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК 15. Здатність здійснювати редакторську / менеджерську/ лекторську/ аранжувальну / звукорежисерську діяльність в сфері музичного мистецтва.

СК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

(поглиблення для курсу):

- Здатність грамотно аналізувати текст партитури, визначати її оркестрові плани (шари), їх функції,
- Здатність правильно розбиратися у специфічних особливостях запису партитури (партитурного рядка);
- Здатність трансформувати оркестрову фактуру у фортепіанну, яка чутливо відображає особливості оркестровки, пульсацію її густини;
- Здатність вільно читати партитури з листа.

Результати навчання	РН 2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого / хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів. РН 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту. РН 5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію. РН 8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій. РН 9. Демонструвати володіння теоретичними та практичними основами інструментування, аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (оркестру, ансамблю, хору). РН 11. Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / менеджерській / лекторській / звукорежисерській практичній діяльності. РН 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом. РН 13. Вміти здійснювати педагогічну діяльність. РН 14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції. РН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва. РН 17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.. Поглиблені для курсу: - Аналізувати фактуру симфонічного твору; - Створювати фортепіанний еквівалент оркестрового твору у відповідності з його образно-змістовим наповненням..
Вимоги до підготовки слухачів (міждисциплінарні зв'язки, що передують вивченню дисципліни)	«Читання симфонічних партитур є дисципліною, що суттєво поповнює професійний багаж музиканта, забезпечує рівень його теоретичної та практичної обізнаності, знайомить з широким пластом композиторської симфонічної творчості та особливостей оркестрового мислення різних епох та стилів.. «Читання симфонічних партитур» як дисципліна є частиною комплексного навчання та корелюється із такими теоретично-практичними дисциплінами, як гармонія, сольфеджіо, аналіз музичних форм, інструментознавство, інструментовка, історії оркестрових стилів, спеціалізоване фортепіано, фах тощо. Це забезпечує можливість викладання дисципліни з урахуванням професійної орієнтації майбутніх фахівців.
Зміст дисципліни (перелік тем практичних занять)	Розділ 1. Струнний оркестр та його фактурні можливості. Тема 1.1. Мета і задачі курсу. Історичні етапи становлення симфонічного оркестру. Особливості партитурного запису і оркестрової тканини. Порядок роботи при аналізі партитури. Тема 1.2. Вивчення струнного оркестру. Гра на фортепіано прикладів для струнного оркестру в скрипковому і басових ключах по хрестоматіях з читання симфонічних партитур. Тема 1.3. Вивчення альтового і тенорового ключів Розділ 2. Вивчення малого симфонічного оркестру. Ознайомлення з транспонуючими інструментами. Тема 2.1. Гайдн – Симфонія № 104, I, II ч Тема 2.2. Гайдн – Симфонія № 94, I – IV ч

	Тема 2.3. Гайдн – Симфонія № 96, I ч Розділ 3. Симфонічне мислення В.А. Моцарта Тема 3.1. Моцарт – Симфонія № 39, I – IV ч Тема 3.2. Моцарт – Симфонія № 41, I, II ч. Розділ 4. Оркестрова фактура у симфоніях Л.Бетховена. Тема 4.1 . Бетховен – Симфонія № 5, II ч Тема 4.2 Бетховен – Симфонія № 3, I ч Розділ 5. Оркестрова фактура раннього романтизму. Тема 5.1 . Ф. Шуберт. Симфонія №8 Тема 5.2 Ф. Мендельсон Рюи Блаз. Розділ 6. Поліфонічна оркестрова фактура. Тема 6.1 . Лист – «Прелюди» Тема 6.2 Малер – Симфонія № 4, I ч. Розділ 7. Темброво-барвиста та віброуюча оркестрова фактура Тема 7.1 . Дебюссі – „Післяполудневий відпочинок фавна” Тема 7.2 Дворжак Симфонія «З нового світу» частини I, II, IV Розділ 8. Українська симфонічна музика. Тема 8.1 Л. Ревуцький. Симфонія № 2 Тема 8.2. Б. Лятошинський. Симфонія № 3..
Дидактичні методи	Структура курсу передбачає індивідуальні заняття, які супроводжуються наявними матеріалами, а саме: аналізування музичних прикладів, прослуховування записів, виконання партитур з листа та у чотири руки з викладачем. Передбачаються письмові творчі завдання з перекладення оркестрової фактури. На залік виноситься усний / письмовий аналіз оркестрової партитури; читання партитури з листа, виконання партитури на інструменті. У разі роботи в дистанційному режимі може використовуватись віртуальне навчальне середовище MOODLE, Google Classroom; комунікаційна платформа Zoom, Meet та ін.. Поточна комунікація з викладачем здійснюється через месенджери чи електронну пошту (за вибором академічної групи).
Література	1. Алексеев В. Методическое руководство по чтению симфонических партитур. Одесса, 1988. 18с. 2. Алексеев В. Хрестоматія по чтению партитур в 8 томах/ В. Алексеев. Одесса. 3. Онуфрієнко А.В. Читання партитур для оркестру народних інструментів: учбовий посібник для середніх і вищих муз. учб. Закладів. К. : Муз. Україна, 1980. 167 с. 4. Опарик Л.М. Читка партитур : хрестоматія. Івано-Франківськ, 2019. 46 с. 5. Сіненко О. О. С 380 Читання партитур : практикум. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 84 с. 6. Терлецький М.М. Читання партитур для духового оркестру (практичний курс) : навч. Посібник/ Рівненський держ. гуманітарний ун-т. - Рівне : Перспектива, 2006. 203 с. 7. Українська музика [Ноти] : Оркестрові партитури. Ч.1. упоряд. Корницький Є. Тернопіль : Підручники і посібники, 2003. 256 с. 8. Metelska-Räsänen M. Score Reading of Orchestral Music. Lulu. 2022. 260 p.
Література додаткова	1. Андрєєва О. Ударні Інструменти Сучасного Симфонічного Оркестру Київ, 1985. 54 С 2. Вечір Д. В. Аналіз музики в аспекті фактурно-гармонійного комплексу. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки й теорії і практики освіти : зб. наук. робіт. Харків : Стиль-Іздат, 2003. Вип. 11. С. 84–92.

	3. Гайденко А.П. Інструментознавство Та Основи Теорії Інструментування: Підручник. Х. : Майдан, 2010. 156 с. 4. Гуменюк А.І. Інструментальна музика. Київ : Наукова думка, 1972. 487 с. 5. Fidle F.. A Handbook Of Orchestration. London. 2016. 161p. 6. Orchestration: A Practical Handbook. Mcgraw-Hill Book Company. 1959. 390 P. 7. Piston W. Orchestration. London 1969. 477 C 8. Widor Ch.M. _Technique Of The Modern Orchestra. London. 1906. 198 p 9. Хащеватська С. Інструментознавство. Підручник Нова книга 2008 р. 256 ст. 10. AdlerS. The Study of Orchestration/ S. Adler. – New York – London : W.W.Norton & Company, 1989. – 2-d edition. – 640 p. 11. Berlioz H. A Treatise Upon Modern Instrumentation London. 1858. 263 p.		
Технічне забезпечення	Облаштована відповідними меблями аудиторія; фортепіано (рояль); доступ до інтернет; доступ до платформи Zoom та ін. (у випадку дистанційного навчання); основна і додаткова література, звуковідтворювальна апаратура		
Сума стартових балів та балів за екзамен/залік переводиться до екзаменаційної оцінки згідно з таблицею:			
Метод оцінювання	Кількість	Мінімальна оцінка в балах	Максимальна оцінка в балах
Залік	2	60	100
Екзамен	1		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	дуже добре	
74-81	C	добре	
64-73	D	задовільно	
60-63	E	достатньо	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
Політика курсу			
Правила взаємодії	Політика навчальної дисципліни визначається положеннями ОНМА імені А.В. Нежданової щодо організації освітнього процесу.		
Додаткова інформація	Силабус дисципліни «Читання симфонічних партитур ЧСП» оновлено та ухвалено на засіданні кафедри теорії музики та композиції (протокол №15 від 30.06.2023), погоджено колегією забезпечення якості освіти (протокол № 3 від 03.07.2023), розглянуто на засіданні Науково-методичної ради (Протокол №6 від 03.07.2023) та затверджено на засіданні Вченої ради Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової (Протокол №14 від 04.07.2023).		